

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BACS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A hajlat utczával szemközt Falezona-fele ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illusztrációk,
nyek intézkedés és minden díjak fizetendő.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Nepontoknak egész évre 5 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1,50
Egyes száma ára 10 kr.

Adakozás a Kossuth-szoborra!

Országszerte megindult a nemzeti mozgalom egy az ország szívében, a székes fővárosban emelendő Kossuth-szobor emelése érdekében.

Alig hangzott föl a sajtó első felhívása, már is impozáns módon nyilatkozott meg a hazafiás lelkesedés s nem kevesebb mint 100,000 frt gyűlt egybe a Kossuth-szoborra!

Zombor sz. kir. város polgárai se maradhatnak távol ezen mozgalomtól s mi sietünk az országos sajtó által kijelölt ösvényen haladva — lapunkban is megnyitni a Kossuth szoborra való adakozást.

Az első adakozók névsorát itt adjuk:

Szemző István	100 frt.
Szemző Gyula	50 „
Fernbach Péter	50 „
Astenbergi Ast Nándor	15 „
Széchenyi József	10 „
Szilágyi Mór	10 „
„Zombor és Vidéke“	10 „
Dr. Czvetkovits Péter	10 „
Jerkovits Antal	5 „
Dr. Fratricsevits Ast Vincze	10 „
Frey Vincze	5 „
Szondy Mátyás	3 „
Henneberg Sándor	3 „
Dr. Donoszlovits Vilmos	3 „
Dr. Alföldy Arpád	3 „
Szakáll Adorján	2 „

Bottenstein Gyula	3 „
Paul Kálmán	1 „

Összeg . . . 293 frt.

A Zombor és Vidéke szerkesztősége.

Zombor sz. kir. város részvete Kossuth Lajos elhunytja fölött.

Zombor város törvényhatósági bizottsága f. hó 24-én d. é. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott dr. Czvetkovits Péter s husz városi bizottsági tag írásban beadott kérelme folytán, hogy Kossuth Lajos halála alkalmából a szükséges intézkedéseket megtegye.

Dr. Czvetkovits Péter beadványában a részvét miként való kifejezése juttatása nem lévén kifejtve, dr. Molnár Gyula biz. tag az alábbi indítványt nyújtotta be:

Tek. városi közgyűlés!

Kossuth Lajos — a „haza atyja“nak elhunytja alkalmából Zombor sz. kir. város hazafiás gyászja méltó kifejezését érdekében f. hó 24-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

Dr. Czvetkovits Péter városi bizottsági tag az ez alkalomból azt az indítványt terjeszti elő, hogy a város közgyűlése részvétnek jegyzőkönyvében adjon kifejezést.

Ehhez alulírott mély tisztelettel a következő indítványt fűzi hozzá:

Sirj, zokogj te árva nemzet,
Sütét és nagy a te gyászod! —
Ravatalon, kiterítve:
Apostolod, Messiásod . . .

Sirassátok . . . Sirassátok . . .
Hisz ha érte mind kisirnök
Könyeinket — megsiratni
Méltóképpen úgy se bírnók! —

Ő fekszik a ravatalon:
Kossuth Lajos, édesapánk, —
Ki virasztja sütét gyászban:
Száműzetés, hontalanság . . .

Sirassuk meg . . . Sirassuk meg . . .
De a könnyű legyen átok,
Beátok kik, mint a Krisztust
Júdás módra eladtátok . . .

Nekünk vala a Megváltónk
S idegen föld az Otthona, —
Idegen rög itta könyét —
Idegen halópora. —

Csak a gyászja lett a mienk,
S a fájdalom búja könye, —
Végzetlen szerelmünknek
Erte hulló igaz gyöngye . . .
Bug a szellő, szól a harang,
Feketébe' gyászba' az ég, —

1) Tegyen a város Kossuth Lajos ravatalára díszes habérkoszorút, melynek szalagjára a következő felírás tétessék:

„Zombor sz. kir. város — a „haza atyja“nak és diszpolgárának.“

2) A Budapesten megtartandó nemzeti gyászünnepegy alkalmából, a város küldöttségileg képviseltesse magát.

3) Egy felállítandó Kossuth-szoborra az országos gyűjtés megindítása alkalmából megfélelő összeget szavazzon meg.

Közelesemnek fogom tartani indítványom megokolását elő-zóval terjeszteni elő.

Zombor 1894. évi márczius 22-én.

Hazafiás tisztelettel

dr. Molnár Gyula
vár. biz. tag.

A rendkívüli közgyűlés, mely látogatott volt s melyen a bizottsági tagok fekete szalon ruhában jelentek meg, 11 órakor nyitottat meg Sándor Béla távollétében Schlagger Gyula polgármester által, kinek beszédét a közgyűlés állva hallgatta meg.

Schlagger Gyula polgármester: Az állandó választmány javaslatát a következő nagyszabású beszéd kíséretében terjeszti elő:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Az ország minden igaz fia által érztt gyász hozott össze bennünket.

Köztudomású, hogy Magyarország egyik legnagyobb fia, a népek szabadságának egyik

Ide, ide minden magyar,
Ki nem álnok, ki tiszta még. —

Ki megvallja az Istenét
— Nem riasztván őt a zsarnok —
Bár ha érte megfeszítétek
Mint a Messiást a latrok. —

Ide, ide koszorúba!
S egy jaj mellett egy zokszóval
Térdre hullva, leborulva
Sirassuk meg imaszóval. —

Imaszóval, hulló könnyel —
Ki nekünk élt, ki nekünk halt:
Édesapánk' Kossuth Lajost,
A legnagyobb, leghűbb magyart! —

S imaszóval, hulló könnyel,
Kérjük Istent, a végtelent:
Mit ránk adott a bút, a gyászt
Elviselhetünk könnyítse meg!
S annak, kiért könyünk ömöl,
Kiért szívünk vérzik, szakad;
Kit szeretni méltán ha nem,
Magsiratnunk talán szabad. —

Áldja meg a haló porát,
Azt a földet, azt a rögöt
Mely takarja . . . Édes apánk' . . .
A nemzeti . . . büs örököt . . .

Herke Mihály.

TÁRCZA.

Kossuth Lajos halála.

Egy hír repült el Turinból,
Szellő-szárnyon nagy sietve. —
Megremegett, megdobbant,
Milióknak sebzett szíve . . .

Nem azt a hirt, nem azt vártuk!
Nem azt a bút, nem azt a gyászt —
Hiszen a mi árva szívünk
Annéikl is vérezett, fájt. —

Hej! de nem az, nem az jött el,
A mit lestünk, a mit vártunk:
— A reményt . . . E helyett oda
Bizó hitünk, erős várunk . . .

Jajduljatok fel: hármas bérez,
Négyes folyam, búszke róna, —
Borulj be ege Adriának
S te csillaga, hulj le róla. —

Sirj, zokogj te árva nemzet,
Szegény magyar, elárvult hon! —
A te gyászod végzetlen,
Végzetlen a fájdalom . . .

legdicsebb apostola, Kossuth Lajos folyó évi márczius 20-án, Turinban, küzdelem teljes életének 92-ik évében meghalt.

Nem lehet feladatom t. közgyűlés belebocsátkozni annak elemzésébe, hogy ki volt Kossuth Lajos; hisz tudja azt az egész magyar haza, érzik azt ezen alkotmányos ország felszabadított polgárainak milliói.

Dr. Czvetkovits Peter: Fény nevérel Áldás emlékére!

Kossuth Lajos nagy, fényes alakja a történelem; de bizonyos az, hogy a történelem azon lapjain, melyek róla, életéről, tevékenységéről, küzdelmeiről és azok eredményeiről fognak szólni, csak a nemzet szabadságáért önfeláldozásig, rajongva küzde hazafiaság dicső himnuszát fogják zengeni; — és bizonyos az, hogy az elhunyt nagy alakjának szűk leszen Magyarország történelme; mert egyénisége, tevékenysége, küzdelmei, a népszabadságért hevült lelkelete, országunk határain túl, nem csak Európa országaiban, de tula a tengereken fekvő, független egyesült Amerikai státusokban is érvényesült, annak lakosságánál is hatott, ott is a tisztelet, a szeretet, a bámulat, a becsülés rajongó melegével vették körül a magyar hazafit, mert ott is csak a hazaszeretet, a szabadság, a testvériség, az egyenlőség önfeláldozó lelkes bajnokát látták, ismerték benne.

Lehet, hogy azon izgalmas idők, — melyekre Kossuth Lajos tevékenysége és küzdelmei esnek, városunk nem minden lakójánál hagytak fen kellemes emléket, és vannak, kik azon korszak eseményeinek intőző irányában lelkesedni okot a multban nem találnak, valamint vannak többen, kik Kossuth Lajosnak az 1867. évvel kezdődő alkotmányos életünkkel szemben elfoglalt politikai álláspontját nem osztották és nem osztják; de azért Magyarország minden polgára, bármely párt-hoz, bármely nemzetiséghez, bármely felekezethez tartozék is, nem tagadhatja meg a hála és kegyelet adóját attól, ki az ország és a nép felszabadítója, alkotmányos jogainknak kivívója, megszerzője volt.

Es Kossuth Lajos emléke élni fog, míg magyar lakik a földön, élni fog mint a szabadság érzete, a szabadság szeretete és vágya, ki nem hal az emberek kebléből.

Az élénk helyeslések elhangzása után a következő választmányi javaslatot terjeszti elő:

Az állandó választmány javaslata,

Zombor szab. kir. város közönsége a nemzet egyik legnagyobb fia, a magyar történelem egyik legdicsebb alakja, a szabadelvű nemzeti intézmények legteljesebb útőrője és megteremtője, a város diszpolgára Kossuth Lajos irányában soha el nem muló hála és elismeréssel viseltetvén, a halála folytán beállott nemzeti gyászban egész odaadással részt vesz, legmélyebb fájdalomának jegyzőkönyvével kifejezést ad, az elhunyt családjához részvét-
ratot intéz, és elhatározza, hogy az estben, ha a nagy halott hamvai haza szállíttatnék, magát a hamvak végnyugalomra tétele alkalmával küldöttségileg képviselteni fogja, koporsójára koszorút tenni, és az emelendő emlékszóbor költéségeihez, — ha azok nemzeti adakozás útján fedeztetnek, — megfelelő jelentékeny adománnyal hozzájárulni fog.

A küldöttség tagjai: polgármester elnökelete alatt dr. Drakóts Pál, dr. Alföldy Árpád, Koczár Zsigmond, Balogh Ernő, Ambrozovits Gyula, dr. Molnár Gyula, dr. Grünert Samu, id. Husveth István, Turszky Jenő.

Egyhangulag elfogadtatik.

Szólásra jelentkezett:

Dr. Molnár Gyula: Mélyen tisztelt közgyűlés! Meghatva a hazafias kegyeletnek ama benső megnyilatkozásától, melyet Schlagger Gyula polgármester ur oly ékesszólóan tolmácsolt, én az általam benyújtott indítványhoz Kossuth Lajos halhatatlan érdemei iránti határozatlan tisztelettel fogva bátor vagyok néhány szót fűzni, nem, mintha indítványom indokolását a zajos helyeslések után is — szükségesnek látnám, hanem pusztán azért, mert úgy érzem, hogy nem elég arra szorítkoznunk, hogy az

indítványokat elfogadjuk, hanem kell a közgyűlés tagjai részéről is azon érzelmeink kifejezése juniók, a melyekből a kegyelet tényei fakadnak.

A haza nagy férfianak elhunya alkalmából a hála szent kötelességei elemeltáris erővel lépnek előtérbe.

S ha leborulunk ravatala előtt s a gyász könyveit hullatjuk, ne mulasszuk el egyuttal a nagy halott ravatalára tenni ama babérkoszorút, melynek minden egyes levele egy-egy testület, város, vagy község polgárainak háláérzetéből fakadt.

Zombor sz. kir. város is megteremti im ez ünnepeley pillanatban azt az igénytelen babérlevelet, melyet siet a nemzeti nagy babérkoszorúba fűzni.

Erre a babérlevélre egyuttal fájdalom-bucszúzó van fölírva ama férfiuhoz, kit a lelkesedés csak a minap e város diszpolgárává választott.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Nem vállalkozhatom ama erőmet túlhaladó feladatra: méltatni Kossuth Lajos érdemeit!

Nincs is arra semmi szükség, hogy a történelem lapjaira lángbetűkkel írott, kiolthatatlan fénylő nagy tettek emlékeztessék a m. t. közgyűlést.

Ki ne tudná, hogy a szabadságnak, alkotmányos állami életnek, honpolgári egyenlőségnek amaz élető napja, mely soha ki nem hunyó dicsugarait árasztja a magyar haza egére, Kossuth Lajos lelkében született meg, s Kossuth Lajos önfeláldozó, — a világ történelmében is páratlanul álló küzdelmeinek gyümölcse.

Mindezt mindannyian jól tudjuk s ha akad közöttünk, ki az elő Kossuth Lajossal szemben más hazafias érzések harmoniáját feltette; a megdicsőült, örökre, visszajöhellenül eltűnt Kossuth Lajossal szemben nem kell a kegyelet harmoniáját felténnünk. Hiszen kegyeletnél egyebet ugy sem adhatunk Neki, bár be kell vallanunk, hogy nincs is földi jutalom, amely érdemeit utólerhetné.

Fájdalmas igazság, hogy a haza nagyjai iránti nemzeti hála csak a ravatalnál ölthet igazi alakot s csak a történelem fízetheti meg némileg halhatatlan igével a nagy nemzeti tartozást.

Megfizeti azzal, hogy évszázadokon keresztül vállig hangoztatja azokat, kövendő példák gyanánt az utókör előtt! A magyar nemzetnek honalapító Árpád s az igazságos Mátyás királyon kívül három legendaszerű hősalakja van, kiket a nép imába foglal.

Ezek: Széchenyi — Deák — és Kossuth!

Széchenyiről azt jegyezte föl a krónikás, hogy ő volt a legnagyobb magyar! Deák nevétől örökre elválaszthatatlan hogy: „a haza bölcse!”

Kossuthot ugy hívtuk, hogy: „édes apánk!”

Kossuth homlokát már életében a nemzeti rajongás apotheo-isa övezte körül s az ő neve egy nekünk eszményeink legfőnségesebbjével, a független Magyarországgal!

Innen az a mély, imádásszerű szeretet és odaadás a „haza atyja” iránt. Van-e tehát szó, melyel gyászunkat méltón kifejezhetnők? Nincs! S hasznát is keresném azokat.

A helyett keresem a lesújtó gyászban is azt, a mi fölemel, a mit e terem-

ben is megtalálók. — Azt a nemes versengést, melyel a haza minden fia törekszik, a nagy halott iránti hazafias kegyeletet kifejezni s méltónak lenni nagy nevéhez. Erős hitem, hogy a nemzeti gyászban megnyilatkozó magasztos öntudat, — mely milliók ajkain támad s hirdeti a világnak a hála s kegyelet szent igét: föltör a magasba — oda, hol Kossuth Lajos megdicsőült szelleme örök honára lett, hogy valamint egykoron ő borult le a nemzet nagysága előtt, leboruljon most Kossuth Lajos emlékének menyei oltára előtt!

Schlagger Gyula: Szólásra más nem jelentkezővén, kimondhatom, hogy az állandó választmányi javaslata határozattá vált. Az ülésről fölvevett jegyzőkönyvet legott hitelesítettnek mondom ki. A közgyűlést ezennel berekesztem.

E szavak után a város impozáns gyász-közgyűlése véget ért. Helyén lett volna azonban ez alkalomból, hogy a közrészvételnek többen is kifejezést adjanak, jelesen ha szerbjeink is követik az aradi szerb hőköség példáját, mely teljes szívvel vett a részt nagy nemzeti gyászban. Hiszen 40 év előtt Szerbia is menekülést nyújtott Kossuth Lajos száműzött nejeinek.

Kossuth Lajos,

elhunyt nagy hazánk iránti kegyelet érdekében.

— Topolyán 1894 márcz. 23. —

Topolya gyászol. Az a fekete zászló, a melyet a község háza tornyára kítűztek, egyszerre adta tudlára a napok óta balsejtellemmel eltelet szíveknek Kossuth Lajos halálát. A részvét általános és óriási. Sorra megjelentek a gyászolók a társaskörök, egyletek, zsidó hilközöség, pénzintézetek és magánosok házaín, hirdetve ugyanazt a bánatot, a melyet minden igaz magyar érez fajunk hatalmas oszlopa, nemzeti büszkeségünk kidlőlése alkalmával. Szinte dagad az embernek a keble, midőn hallja, hogy a legutolsó pórnép is minő mély, őszinte sajnálattal emlékszik meg Kossuth apánkról s ekkor látjuk, hogy minő kincse volt ő az egész nemzetnek s mily nagy veszteség az ő távozása! A végtisztesség megadásához Topolya is méltóképen akar hozzájárulni. A körök és egyletek megbízottai közös eljárásban állapodtak meg, a melynek kivitele a szerint módosít, a mint a dicsőült hamvak hazahozatnak vagy Turinban temettetnek el. Előbbi esetben maga a község képviselheti magát a végtisztesség megadásánál, mely képviselthez a testületek kiküldöttjei is csatlakoznak, utóbbi esetben a község polgársága nevében részvétávirat küldetik s mindkét esetben a lakosság összességének fillereín kézzitett gyönyörű koszorú viszi magával annak a kegyeletnek a kifejezését, a melylyel adoznak a nagy halott emlékének az első embertől az utolsóig.

A temetés napján nagy gyászünnepe lesz a Társaskör hatalmas termeiben, hanna az egész község a temetőbe fog kivonulni s a 48-ban elesettek sírhalmánál tóra felveszi gyászbeszédekkel és énekkel a kegyelet folytatását . . .

Es a midőn ily együnettlen, impozáns módon nyilatkozik meg a részvét, öltvén magára a gyásznak fátólyát: elszorul a szívünk, ha disszonans tünetet látunk, mert kimondhatlanul rosszul esik az, ha az embernek fájó érzetét nem respektálják, még inkább az, ha tünetenek ellene. Nem bánjuk már, ha a kir. éptelen nem is látjuk a fekete zászlót, az a zsindeletető, a melyen kítűznék, úgy sem érezzük meg jelentőségét, — hivatalnokai meg úgyis veltünk gyászolnak. De igenis törődünk azzal és fel is háborodott az egész községemény, hogy a róm. kath. plébánián hiányozhatik az

általános gyásznak jele. Ám tudjuk azt, hogy a tisztelendő urak sohasem voltak nagy tisztelői Kossuthnak; de hogy most, a halála után így tüntessenek a közérzület ellen: az meglep bennünket. Sokkal nagyobb a hódolatuink a megdicsőült szellem iránt, semhogy azoknak a respektálását akarnók kierőszakolni számára, a kik azt önként meg nem adják, érvélvén azzal, hogy „eretnek”! Ime: a civilizáció arczulapása. Megtagadják a hazafit, megtagadják a nagyságotól a dicsőséget, mert O más módon imádtá az Istent. Méltók Bogisichhoz, méltók Mamuzsichhoz, a ki — mert egy eretnek — írta — egykoron kitiltotta templomából az „Isten áldd meg a magyart!”

Varró János

Kula részvéte.

Kuláról írják lapunknak: Nemzetünk nagy halottja községünket is a legmélyebb gyászba borította. A középületeken s magánházakon is fekete zászlók lengenek s megindult a kegyelet kifejezése érdekében a hazafias mozgalom.

Dr. Vaally Emil indítványára a kulai polgári olvasó-egylet f. hó 22-én d. u. rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a választmányal már előre között indítványukhoz Ráczy György és még többen pót-indítványokkal járultak.

A polgári olvasó-egylet választmánya kimondotta:

1.) Hogy hazánk és a világtörténelem jelen századbeli kimagasló legnagyobb emberének, Kossuth Lajosnak elhunytá következtében minden magyar hazafi szívet melyen megrendít a nemzeti gyászeset alkalmából a kulai polgári olvasó-egylet választmánya hazafiai legmélyebb bánatának és részvéteinek jegyzőkönyvileg ad kifejezést, és ezt Mosey Zsigmond elnöke által a gyászoló családnak Turinba eljuttatja.

2.) Óhajja, hogy Kossuth Lajosnak, ki az emberiség géniuszának egyik legnagyobb büszkesége volt, tetemei és a felhalandó emléke a nemzet köztégen történiék. Miért is a választmány elhatározza ugyan, hogy a nagy halott nagy tetemének megürökítése czéljából a Budapest fővárosban felállítású emlékszoborra a gyűjtést megindítja, de első sorban az országgyűlés határozatát tartja bevarandónak, melynek eredményéhez képest a gyűjtést azonnal megkezdi.

3.) Végül meghatalmazza az elnököt arra is, hogy a választmány határozatát a fővárosi és megyei lapokba is nyomban közölje, hogy az ország többi társas körei hasonló határozatok meghozatalára felkértesse, — azért mellőzi a választmány, mert nézete szerint körünk legnagyobb embere iránt a hazafiai kötelesség és kegyelet adóját, ugys minden társas kör és egyesület sietni fog leróni.

4.) Megújza a polgári olvasó-egylet végül elnökét arra nézve is, hogy a meg szükséges intézkedések és képviselőtetre nézve a gyászszertartásokon a kulai többi egyesületek és társas körökkel tegye magát érintkezésbe, de a választmány már egyttal kimondja, miszerint óhajja, hogy a temetésen, illetve gyászszertartásokon Kula mezőváros is képviselve legyen, ezirant Kula község képviselő testületét megkeresi, melyhez az egyesületek elnökei és váltakozó választmányi tagok is csatlakozni fognak.

Ékek azok a pontok, melyekre nézve a kulai p. olvasó-egylet választmánya megegyezésre jutott, s melyet minden bizonytal a „kulai népör” a kulai Voksverein és ipartestület is magáévá teend.

Szóval a lelkekben a legmélyebb lehangoltság és gyász uralkodik, miről értesíteni hazafias köteleseggemnek tartottam.

A nemzet gyásza Kossuth Lajosért.

Kossuth Lajos hült teteme az ország székes fővárosa költéségén Budapestre vitetik. A temetési gyászszertartás Turinban a jövő hét szerdán lesz, minek folytán a Turin-

ba induló küldöttek vasárnap este 10 órakor utaznak el Budapestről külön vonattal.

A turini temetési gyászszertartás után a nagy halott tetemeit Budapestre hozzák. A különvonat, melyen a drága tetemet elhelyezik, a jövő hét péntekjén érkezik meg a fővárosba, a hol a muzeum előcsarnokában helyezik a ravatalra.

A temetés április elsején, tehát vasárnapoz egy hétre megy végbe, a mint előre látható — nagy gyászpompával.

Kossuth Lajosné és Kossuth Vilma holttetemei pedig egyenesen a kerepesi sírkertbe fognak szállítani.

Gerlőczy alpolgármester jelenti, hogy Kossuth Lajos számára találtak már alkalmas sírhelyet a kerepesi-úti temetőben Fánegy és Hegedűs szomszédságában.

A képviselőház f. hó 23-án tartott ülésén szavazás folytán a kormány javaslati nyertek többséget a gyász kifejezése iránt. E szerint Kossuth érdemei nem tognak törvénybe iktatni s temetése nem történik az ország költéségén. Emiatt a kormányártból gr. Károlyi István, gr. Teleky Samu s Vermes Béla szabadkai képviselő kiléptek.

Az alispáni jelentés.

Megigértük múlt számunkban, hogy a f. hó 16 án tartott vármegyei közgyűlés alkalmával előterjesztett alispáni jelentésről még meg fogunk emlékezni.

Ismerjük már ezen évnegyedes jelentések szokott chablonjait, melyek a vármegye „közállapotairól” és a legutóbbi közgyűlés óta történt „fontosabb eseményekről” a semmitmondó dicséret hangján szoktak megemlékezni, annak kategorikus konstatalásával, hogy: — minden rendben van. — S épen ezért megvalljuk, mindig óvakodtunk attól, hogy ezen jelentéseknek valaha is a kellőnél nagyobb súlyt tulajdonítsunk s legfeljebb néhány száraz statisztikai adat volt az, amit egyes esetekben figyelemre méltónak találtunk.

Ezuttal azonban tagadhatatlanul nagyobb érdeklődés mutatkozott a szokottnál az alispán jelentése iránt, mert a legutóbbi hetek folyamán olyan szenzációs események zavarták fel a köznyugalmat, amelyek a vármegye viszonyait kevésbé „kielégítő” szintben tüntették fel és a vármegye hatósága alatt álló közigazgatási tisztviselők rendszeres visszaéléseit hozták napvilágra. A Topolyán történtek olyan közelről érdeklik a vármegye reputációját, hogy a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja, de azonkívül a nagyközönség is méltó várakozással tekintett a vármegye első tisztviselőjének jelentése elé, amely a nagyfényre jutott hivatali büncelekmények tárgyában lett volna hivatta a megdöbbsent közvéleményt felvilágosítani és megnyugtani.

Sajnos, hogy ez a várakozás nem teljesült. Az alispán kijelentette, hogy csak a „száraz tényálladék” regisztrálására szorítkozik, aminek vázlatosan és meglehetősen általánosságokban meg is felelt; de mi többet vártunk volna tőle, mint a reputációjában veszélyeztetett törvényhatóság első tisztviselőjétől. Tudva-evő dolog, hogy a topolyai események

és különösen a bűnös jegyző öngyilkossága az egész országban a legszélesebb körű föltűnést keltették és — nem keressük mostan, jogosan vagy jogtalanul, — szélteben úgy fogták fel ezt a szomorú esetet, mint a régóta hirhadt bácskai állapotok egyik jellemző jelenségét és vármegyénk közigazgatási korrupciójának tanubizonyosságát. Hogy a közfel fogás ebben a meggyőződésben volt és van ország-szerte, amelynek maga az országos sajtó is pártkülönbőség nélkül kifejezést adott, azt senki sem fogja tagadni, még talán a „B- a” sem, amely maga is megemlékezett egy kiválóan kormánypartú újságnak ilyen irányu, nagy feltűnést keltett vezércikkéről.

Ilyen körülmények között ha valaki, hát épen a vármegye alispánja lett volna arra hivatott, hogy a vármegyét a felhangzó vádak túlzásai ellen megvédje, ha (az egyáltalában lehetséges. Ehhez azonban az a „száraz tényálladék”, amit a jelentésben megolvashattunk, sem nem megfelelő, sem nem elégséges. Mindazt, amit az alispán az érdeklődő közgyűlésnek felvilágosításképen és magyarázatul előadott, minden újságotlvasó sokkal részletesebben tudja a lapokból, amelyek az úgy napi fejleményeinek minden fázisát pontosan megírták a napi hírek közt. Erre az újságkivonatra tehát épen az alispáni jelentésben semmi szükség nem volt. És nagyon téved az alispán úr, ha azt hiszi, hogy az amugy is ország-szerte közismeretű tényeknek odavetett és hiányos felsorolásával megfelelő teljesen a maga feladatának a közgyűléssel szemben, amelynek nem krónikával, hanem az ügy érdemét illető magyarázattal és azonfelül felelősséggel tartozik.

Mi történt azután, hogy a visszaélések egy véletlen folytán és az események kényszerítő hatása alatt köztudomásukká váltak, azt tudtuk ugys, ha az alispán ur el nem regéli. Nem is erre voltunk kíváncsiak. Azt szeretttük volna tudni, hogyan volt egyáltalában lehetséges, hogy ezen szabálytalanságok és hivatali bűntettek évek óta rendszeresen, állandóan és olyannyira kiterjedt mértékben el voltak követhetők, anélkül, hogy az felügyeletre és ellenőrzésre hivatott felsőbbség valaha is neszére jött volna a turpisságoknak. Arról kívántunk volna felvilágosítást nyerni, miért egy közbejött pusztá véletlen és miért nem a felettes hatóságok kötelességtudó ébersége volt az a kö, amelyen a bűnös jegyzőnek meg kellett botlania, hogy nyakát szegje. Annak a magyarázatát óhajtottuk volna az alispán ur ekesszólo ajkairól hallani, hogy mig az évnegyedes jelentések állandóan a hivatalos rendről, pontosságáról és „megnyugtató” állapotokról referálnak, honnan van az mégis, hogy egymásután derűneik ki merő véletlenből a legnagyobb mérvű és leggonoszabb hivatalos visszaélések,

aemlyeket a köteleességszerű felügyelet kö-zépszerű mértéke mellett is lehetetlen lett volna már rég fel nem fedezni. És végül a felöl is szívesen vettük volna az alispáni felvilágosítást, hogy az a főszolgabíró, aki a felügyeletnek, erélynek és körültekintésnek oly botrányos mérvű hiányát árulta el hivatalos hatás körében, amely a legsúlyosabb köteleességmulasztást képezi, fegyelmi eljárás alá vonatott-e és el fogja-e venni megérdemelt fegyelmi büntetését.?

Ezekre a kérdésekre nem tartalmaz felvilágosítást a terjedelmes alispáni jelentés. Hanem azért a lelkes közgyűlésnek jó volt így is.

Különfélék.

— **Zomborban** Kossuth Lajos elhunytá fölött a közérzsztvét élenken nyilvánul. Kitűzték a róm. kath. templomra és mindjárt a gyász első óráiban a fekete zászlót, mely napról-napra több és több magán házon jelenik meg. Az útleitek kirakataiban is látjuk Kossuth gyászkeretbe vont képeit s hőgyeink közül többen gyász karszalagot viselnek.

— **Hymen.** Dr Berger Jakab mosorini körorvos f. é. április hó 3-án tartja esküvőjét Bergel Adél kisasszonnyal Farkasdon.

— **Máshova** kinevezett tisztviselő. A törvényeszek elnökei sokszor figyelmen kívül hagyják a brói ügyviteli szabályok azon rendelkezését, mely szerint a midőn a törvényeszekről, vagy a területen fekvő járásbíró-ságok valamelyikétől egy tisztviselő máshova helyeztetik át és azonnali felmentését fontos akadályok gátolják, erről az igazságügyi miniszternek azonnal jelentés teendő. Miután pedig a járandóságok helyes időponttól való utalványozására néve döntő befolyással van azon körülmény, hogy az illető előbbi állását mely nappal megtett fel, szükségesnek tartotta a miniszter, figyelmeztetni a törvényeszeki elnököket a fentebbi rendelkezésnek pontos megtartására. Együttal azt is elrendelte a miniszter, hogy ezental az eskütételről, vagy az átihazezett új állásának elfoglalásáról teendő jelentésekben mindenkor emeljük ki azt is, mely nappal lett az illető volt hivatali főnöke által előbbeni állásától fölmentve.

— **A közigazgatási hatóságok** a közigazgatási uton eltelték elartatásából a bírósági fogházakban felmerült költségeket az 1892: évi XXVII. t.c. értelmében meg tartoznak téríteni az igazságügyi tárának. A törvény eme rendelkezésének teljesítése több várme-gyében leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, mert egyrészt a közigazgatási hatóságok nem rendelkeznek oly alappal, melyből a behajthatlan eltartási költségek fedezhetők lennének, másrészt az állami javadalmasra utalt házi pénztraktus oly szűk korlátok közé vannak szorítva, hogy ily irányú feladatnak egyáltalán nem képesek megfelelni. Ez a körülmény Ungvárme-gye közönségét arra indította, hogy az idézett törvény módosítását kérje a képviselőháztól és pedig oly irányban, hogy a közigazgatási hatóságok által elittelt egyének eltartásából felmerült költségek is „a méltányosság és jogosság elvei szerint” a büntetés-penzek országos alapjából fedeztessenek, a mely alap javára folytak be a közigazgatási hatóságok Itál az 1879: XL. t.c. alapján kiszabott pénzbüntetések.

— **Minisztertanácsi határozat hatásköri öszellőttközési ügyben.** Egy tanító elleni botrányos visélet miatt indított ügyben hatásköri öszellőttközés támadván az illető járásbíró-ság és főszolgabíró-ság között, a minisztertanács a bíróság hatáskörét állapította meg, mert az istenkáromlás és részeg állapotban való megjelenés egy iskolában az előadás alatt, tehát többe-k jelenlétében, közbotrányt okozólag tör-ténvén, s vallás elleni s a közrend elleni ki-hágások ismerveit látjuk magában foglalni; a

kihágási büntető törvénykönyv 51-ik §-ába ütköző vallás elleni kihágás pedig nincs a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalva, tehát a törvény szerint bírói hatáskörbe tartozik; a közrend elleni kihágás pedig ha önállóan képezné a büntető eljárás tárgyát, a közigazgatási hatáskörbe tartoznék ugyan, de a fennforgó esetben halmazatban állván bíróság elé tartozó kihágással, az érvényben álló szabályok szerint az utóbb említett kihágásra néve is a bíróságot kellett illetékesnek kimondani.

— **Alapszabályok jóváhagyása.** A belügy-miniszter a budai önkéntes tüzoltóegylet módosított alapszabályai a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Gőzhajók járása.** A Dunagőzhajózási társaság személyszállító hajói és a postahajók megkezdették járatáikat. A menetrend ápril hó végéig a következő: Bajáról Budapestre naponként d. u. 3 órakor, ezenfelül vasárnap, kedden és pénteken este $8\frac{3}{4}$ órakor; Bajáról Mohácsra naponként este $1\frac{1}{2}$ 10 órakor; Bajáról Orsovára vasárnap, szerdán és pénteken reggel $6\frac{1}{4}$ órakor.

— **A verbási róm. kath. hitközség** f. hó 27-én husvét utáni kedden délután 4 óra kor fogja ujonan éptendő népiskolája tárgyában az árlejtést megtartani. A költségeloirányzat 8600 frtra rug, melynek $100\frac{3}{4}$ átt a vállalkozni szándékozók az árlejtés előtt tartoznak bánátpénzül letenni. A terv, költségeloirányzat és feltételek a verbási róm. kath. plebéniá hivatalában naponként betekintethők.

— **Felfüggesztett jegyző.** Ismét egy bács-megyei jegyzőről szót a nota. Régebb idő óta jár, kelt a hír szájról-szájra, hogy Tukács Miklós ö-knizsai adófegyző, hivatalbeli mulasztásokat és szabálytalanságokat követ el. E hír eljutott a járás főszolgabírójának Máté-házy Matkóvits Lajosnak a fülébe is, ki aztán a hír valóságáról meggyőződést szerzendő, a helyszínen megjelent Komáromy Gyula zombori pénzügyigazgatósági fogalmazóval s hivatalában vizsgálatot tartott. A vizsgálat során kiderült, hogy a hiresztelés nagyon is alapos s ennek folytán nevezett jegyző ellen a meggyézés a feljelentést megette. Schmausz, a megye alispánja Tukács Miklós adóügyi jegyző állásától azonnal felfüggesztet és egyide-jűleg az elszámolást elrendelte. Ideiglenes helyettesítéssel Huszogh István ottani aljegyző bizatott meg.

— **Ev. ref. istenitisztelek.** A helybeli ev. ref. gyülekezet a szokott imahelyiségben f. év. márczius hó 26-án, husvét másodnapján, délelőtt 10 órakor urvasora-osztással egybe-köött istenitiszteleket fog tartani.

— **A zombori szerb hitközség** kiküldöt-tei Vukicsévs Péter hitk. elnök vezetése alatt u. m. Lallošević Jakab, Konyovics Jusztin, Kupuszárevits Lyubomir, Gergurov Milán, Gyurisits György, dr. Popovits István, Mallesévs Miklós, Kálies Demeter, dr. Prötis György, Masirevics György, Rákin Józsa, Belyánszky Márkó, Dadies Lazár, szám szerint 14-én tiszteletgektek f. hó 22-én Karlovczán Brankovics György patriárhánál, s ányujtották a zombori szerb. hitközség feliratát -- az itteni intézett támadásokkal szemben s bizalmaknak, valamint hódoló tiszteletüknek adtak kifejezést. Ugyanaz nap deli egy órakor diszemből volt a patriárhánál melyre a küldöttség tagjai hivatalosok voltak. A patriarcha ekes szavakban köszöntött föl a hitközséget s utána Kupuszárevics foesper Vukicsévs és Kálies Dömötör hitközségi jegyző tartottak föl. öszöntőt a patriarcha ö szentségére.

— **Pénzspekuláns.** Tóth nevű adai lakos, a könnyű pénzszerezésnek oly módjához folya-modott, mely ha első, boldoggá tette volna, ha nem sül el, bizonyosan a ducyiba jutajta a ravasz pénzspekulánst. Napok előtte Opits Sándor adai plébános egy fulminans hangú fenyegető levelet kapott, melyben egy ismeretlen polgártárs felhivta, hogy ha márczius hó 1-ő napjára bizonyos órában 10.000 frtot nem tesz az ottani temetőbe egy általa megjelölt sírkő alá, hát lefogja szúrni. Opits oda sem hederített a névtelen fenye-getésre, mert először ö vítész honvéd volt, de másodsor azért sem, mert a koronázás óta ily

rengeteg pénzbösszeget egy rakáson nem is látott, nem hogy neki lenne ennyi a ládája fiában, hanem felkérésé folytán az adai rend-őrség megette a legmesszebb menő intéz-kedést arra néve, hogy megtudja a névtelen pénzbössze kilétét és valjón merre van a ha-zája? — Diktum-faktum, a megjelölt napon lorbe álltak a kíváncsi cerberusok és csakha-marr ott csipétk a pénzbössze polgártársat Tóth Mátyás személyében a megjelölt helyen, ki elbujva, epvede leste a 10.000 frtos hozományt. Mint értesítve vagyunk Tóth uram ma már a zentai járásbíró-ság börtönében elmélkedik a könnyű pénzszerezés veszedelmes voltáról.

— **Menetrend.** A Dunagőzhajózási társa-ság postahajói e hó 18-ától fogva ápril végéig a következő menetrendben közlekednek: Ujvidékről Títel, Zimony, Belgrád és Orsovára szerdán, péntek és vasárnap esti $6\frac{1}{4}$ órakor; a tiszai állomásokra vasárnap esti $6\frac{1}{4}$ órakor. Ujvidékről Budapestre (első menet meté 23.) vasárnap, kedd és péntek reggeli 2 órakor.

— **A baja-bátaszéki h. é. vasúti közigaz-gatási bejárása** befejeztett. Jelen voltak a kereskedelmi miniszter képviseletében dr. Puky József min. osztálytanácsos, a bizottság ve-zetője, Geduly Gyula műszaki tanácsos; a kö-zös hadügyminiszter részéről: Pávai Vajna Béla törzs-kari őrnagy; a földmívelési miniszter ré-széről: Hekler Károly k. főmérnök; az enge-délyt kérők képviseletében dr. Vojnits István főispán, Grerer Miklós vállalkozó; Tolnamegye részéről Perczel Dezső, a képviselőház ale-lnöke; a vasuti- és hajózási felügyelőség képviseletében Hadzsy Emil főfelügyelő; Bács-Bodrogmege részéről: Schmausz alispán, Hoffmann kir. főmérnök, Nikolics szolgabíró; Pest-megye részéről: Szilassy főszolgabíró, Pécsy kir. főmérnök, Nyári Béla bizottsági tag; Baja város törvényhatósági bizottsága részéről: dr. Hegedűs polgármester, Drescher Ede orsz. képviselő, Erdélyi főjegyző, Scheibner rendőrkaptány, Téry tiszti ügyész, Jeney tiszti mér-nök; Baja város közigazgatási bizottsága ré-széről: Scherer Antal és Weidinger Salamon bizottsági tagok, végre a m. kir. államvasutak részéről Wachsmann Ferencz főfelügyelő, Wéber Antal főmérnök, Herzog Odún felügyelő és Tary Nándor osztálymérnök. — A bejárás déli 12 óraig befejeztett, mire a bizottság tiszteletére fényes lakoma volt a „Nemzeti Szállóda” nagy termében. — Másnap a ki-küldöttök Bátaszékre utaztak, hol az eljárást befejezték. Ugyanott a hetes bizottság érte-kedletet is tartott, melyen Baja város részéről dr. Hegedűs polgármester és Drescher orsz. képviselő vettek részt. — Tehát ismét egy nagy lépéssel közeledtünk a czél felé és most már csak rövid idő kérdése, hogy a Duna Baja mellett áthidalassék és városunk is a ter-vezett vasut által a világtorgalomba vonassék. A bejárás alkalmával dr. Hegedűs bajai pol-gármester jegyzőkönyvbe vétette Baja város azon óháját, hogy a hid egyuttal küzti kocsi-közlekedésre is berendezessék annyival in-kább, mert a nagy alföldi múltának ez fogná természetes folytatását képezni.

— **„Mehalt Kossuth”** ezime azon Erődi Ernőtől ép most megjelent gyönyörű dainak, mely a „Zenélő Magyarorszag” kiadóhivatala kiadásában Budapestben (Csengery utca) meg-jelent. A megható szép szövegű dal méltó, hogy az országos gyász alkalmából minden zongorán feltalálható legyen, és már 80 kr. olcsó áránál fogva is a legnagyobb elterjedt-ségre számot tarthasson.

— **Hymen.** Dr. Geréb Mihály szabadkai ügyvéd eljegyezte Tanssigit Mariska kisasszonyt Szabadkáról.

— **Gyászír.** Ujvidékről jelenti a beklül-dött gyászlap, hogy Passan-brdói Lemaits szűt. Bikár Helén f. hó 19-én 58 életében hirtelen elhalálozott. A megboldogultat e hó 21-én temették. Benne Bikár Simon s Bikár Amália testvért s Passan-brdói Lemaits György tábornagy nejét siratja.

— **Márczius 15-ére** vonatkozólag Kuláról egy panaszelevelet kaptuk, mely szerint a „Magyar Olvasókör,” az idén elhanyagolta márczius 15-ét ünnepleni, holott a mult év-ben oly fenyesen ünnepelte meg.

— **Jóváhagyás.** A belügyminiszter jóvá-hagyta a kulai betegsegélyező — egylet l. szabályait.

— **A legkiválóbb orvosok nyilatkozatai** szerint Mattoni Giesshübli savanyuvíz: a légző- és emésztési szervek betegségeinél kitűnő gyógyhatással bír. Ugyszintén mindenütt, a hol az utóbbi években járványos betegségek uralkodtak, kiváló profilaktikus szernek bizonyult. Mint diätetikai ital Mattoni Giesshübli lere egyedül áll a maga nemében, mert nincs ásványvíz, mely folytonos használatra annyira alkalmas volna, mint eme savanyuvíz, nem bír semmiféle mellékizzel, nevezetesen pedig nem érezhető benne sem vas, sem mész, vagy gipsz, mely alkatrészek egyő, de különösen a földes savanyvizekben igen nagy mennyiségben vannak jelen. E kiváló és tiszta alkalinus savanyuvízre nézve jellegző tulajdonságának, melylyel természetes ásványvizűknél, csak felette ritkán találkozunk, köszöni Mattoni Giesshübli lere, hogy a legközelebbi időben nagy mennyiségben árba bocsátott különféle savanyvizek dacára, szétküldött palackzatának száma állandóan emelkedik, oly annyira, hogy Ausztria-Magyarországon nincs ásványvíz, mely nagyobb kelendőségnek örvendene.

— **A Pesti Hírlap** a most lefolyt évnegyedben is a leggazdagabb tartalmú lapnak bizonyult. Az orsz. gyűlöletű vitákat a legkimerítőbben közli s vonzó leírásokkal, karcolatokkal kíséri; azért naponként 20—24, vasárnap folyton 32 oldal terjedelemben jelenik meg, oly körülmény, mely páratlanul áll a magyar hírlapirodalomban és csakis a Pesti Hírlap nagy elterjedése által magyarázható meg, Mikszáth rendkívül érdekesen írt novelláját (Beszterce ostroma), Jókai Mór koszos irónk hosszabb elbeszélése fogja követni a most következő évnegyedben. Amellett közölni fog a Pesti Hírlap egy a francia eredetűl egyidejűleg megjelenő kitűnő francia regényt, melynek fordítási jogát már megszerezte. Nagy közönséget érdeklő külön rovatai számát is folyton szaporítja a Pesti Hírlap. A mérnökök és építézek érdekeinek hathatósabb előmozdítása s a technikai ügyek szélesebb körben való ismeretése végett nyitotta a Műszaki Hírek rovatát. Nagy teret szentel a színművészeti hírek mellett a képművészeti ügyeknek is. A jövő évnegyedtől kezdve a Mezőgazdaság rovatát is ki fogja bővíteni, külön szakértő munkatársak szerződtetése által. A Pesti Hírlapra minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési árak: egy hóra 1 ft 20 kr., két hóra 2 ft 40 kr., negyedévre 3 ft 50 kr. Mutatványszámokat — egy levelezőlapon nyilvánítt óhajra — bárkinek ingyen és bérmentve öt napig küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor-utca 7. sz.)

— **Pályázat.** A zombori kir. törvényszék-nél aljegyzői állásra 2 hét alatt.

— **Betörés Szabadkán.** Szabadkán Deut-eh Sándor ékszerész és órász üzletébe vasárnap éjjel ismeretlen tettesek betörték és körülbelül 4.500 ft értékű tárgyakat loptak el. A rendőrség nyomban megindította a nyomozást.

— **Aljegyzői választás** Pácséron. Mint tudósítónk írja, Jankovich Géza topolyai lakos általános szűköbbséggel Zinbeck szintén topolyai lakos ellenében aljegyzőnek választatott meg.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) olyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér, és színes selyemzöveteket, meterenként 45 krtól 11 ft 65 krig póstabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Alispáni jelentés a topolyai esetről.†)

Bácsmegeye alispánja a f. hó 16-án tartott megyei közgyűlésen a volt topolyai jegyző sikkasztásairól is megemlékezett. A megye első tisztviselője, mint maga is mondja, száraz tényállásokat ad elő, a melyek bizony oly semmit mondó szárazak, hogy azt, amiről már a kofák is az utcán napirendre tértek, egyszerűen regisztrálja.

Az alispán jelentése szerint eddig-él sikkasztás család és okirathamisítással Topolyán eddigél a hiány 3591 ft 42 kbrban van megállapítva — és a bünszövetkezet az alispán szerint e pénzt nem szolgáltatja be az adópénztárba, hanem tagjai között fölosztotta. Vizsgálati fogságban és fegyelm alatt van e bünszövetkezet hét tagja, Radimetzky volt a nyolczadik, — tehát az összeg nyolcz részre felosztva egyre esik 448 ft néhány krajczár

Az alispán szerint tehát nem sikkasztott Radimetzky többet 448 frtnál eddigél, ami tudva van.

Igazán sajnálatra méltó vagy te jó Radimetzky; — mily becületes önértel lakozott benned, hogy rongyos 448 ftért melyet az ujadról lehúzott ezer forintos gyémánt gyűrűvel nyomban fedezhettél volna — te szegényből a halálba menekültél. Hiába volt előtted a jó példa a volt stanicsi jegyző, az ezreket hará-csolt össze, de nem sietet a halálba, — a kerynai volt jegyző esete sem intett biztatón feléd, a ki szépen leköszönt és högyibe mivel igen szegényen hagyta ott jegyzői állását, a központba kis hivatalt is adott neki a főispáni rokonság. Valóban sajnálatra méltó vagy, hogy a cservenkai és gákovai volt jegyzőknek tettél vettél példa gyanánt nyomorult 448 ftért!

Az alispáni jelentés éljenzéssel lett tudomásul véve, és azok a „bizonyos emberek“ kik szélnek eresztenek mindenféle híreket a „Bácska“ szerint meggyőződhettek, hogy minden megtörtént a kellő időben és kellő szigorral. — Mit beszél tehát a „Pesti Hírlap“, hogy micsoda ázsiai állapotok vannak ott lenn „Bácskában“, ? mit beszél a „Magyarország“ a „Pesti Napló“ a Budapesti Hírlap hogy itt „Bácskában“ a községi és adó pénzek kezelésében és az egész közigazgatásban rothadt állapotok vannak, — és végre mit nagyképszerűdik a „Bácska“, miről „hulljon le a lepel“ és mit kell „kipuszítani tüzes vassal“ mikor itt Bácskában idylli állapotok vannak?

Hát elfelejtetek az emberek mindent! ? Hát nem emlékeznek még arra visza mikor a „Zombor és Vidéke“ nyiltan emelt vádakát a főszolgabírók, fő és alispán ellen, és sajtópert povokált hogy állításait ország-világ előtt behizonyítsa? És felállt akkor Korbay, a diszszónok és az alkalomra leutaztatott Grómon Dezső, a gazdasági egylet ezer forintos alapítotagijával mily ékes dik-czióban szavaztattak a nagyobbbrészt jegyzői karból álló megyei közgyűléssel bizalmat a főispánnak, megbotránkozásukat a

sajtó fölött, de sajtópert indítani nem volt tanácsos. Hát elfeledik az emberek a volt bajmoki jegyző, Rédei Lajos, jelenleg a palánkai szolgabíróság írnoka esetét, — szegény ártatlanul lett elítélve; hát a déronyai volt jegyző esete micsoda volt? a sztapári volt jegyzőt ártatlanul csapták el, de mikor azok a „bizonyos emberek“ abba a bizonyos újságokba békét nem hagynak a szegény bácskai jegyzőknek, kiből egy jó csomót el kellett csapni.

Hát elfelejtik az emberek, hogy Topolyán a jegyző mily szegényesszen élt, mily messze lakik tőle a főszolgabíró; maga az alispán is csak „egyszer volt nála ebédén,“ és a főispánnak nem rokona.

Óh azok a „bizonyos emberek“ Bácskában nem tudnak semmit sem. Igalits aljárásbírónak kellett Kulán elszölnia magát — hogy egy ilyen kis „pech“ esett ismét mireánk bácskakra, — mert mi nagyon jó renoméban vagyunk az ország előtt. Alig teszük Br. Podmanitzky Armin volt jószágy igazgatót ó-Budára és alig nyugdíjazták titkárját, — már jön az a kiszácsi pap Stelczer és csinál jóhírnevet nekünk, és annak a Pulszki Gusztinának kinek éppen Bácskában kellett fellépnie és százezer forintot elköltötenie szolgabírók és jegyzők segítségével — ez nekünk bácskaiaknak csupa pech. Soha igazabban nem mondott Vojnits István jelenlegi szabadkai főispán, mint képviselő az országgházban, midőn Olay ellen a bácskai állapotokat védte, azt mondván, hogy az csak természetes, hogy Bácskában többet loznak és sikkasztanak, mint felső magyarországi megyében, mert ott kevesebb van, itt pedig gazdagabb a nép, tehát többet is loznak. A közigazgatási tisztikar védelmére ő sem tudott mást mondani, mint hogy mindig büszke arra, hogy a bácsmegeyei tisztikarnak ő is egykor tagja volt. Gratulálunk neki.

Az alispán is ugylátszik az efféle büszkeségi nyilatkozat köpenyegébe burkolózik, — mert jelentésében azt mondja, hogy a megyei bizottság felvilágosítást vár tőle — és az ő felvilágosítása az, hogy a topolyai jegyző sikkasztott egy keveset eddigél. De hogy ki a hibás, hogy mi-kép lehetett az, hogy évek óta ez megtörténhetett, mily eljárás szándékozik tenni, hogy ez jövőben elő ne jöhessen, ez lett volna a felvilágosítás, a kedélyek megnyugtatása és egyszersmind önigazolás is. A tényállást a verebek csíripelik — és uóvégre a tetten nem változtat semmit három vagy 180 ezer forintot sikkasztottak-e?

No de várjuk meg a végét, — ha ezen a közgyűlésen nem akadt, majd lesz a legközelebbi közgyűlésen egy diszszónok, aki a meghurcolt vármegye hírnevét helyre fogja állítani egy a fő és alispánnak szóló bizalmi indítványval.

Addig a Bácskában minden megye rendjén: a hivatalokat megvizsgáltam és mindent a legnagyobb rendben találtam — adó bejött ennyi és ennyi, a nyugdíjalapok így állanak, az útéptikezés folyamatban van, a belvizeket szabályozom, a helyi érdekű vasutakat csinálom — jelentésemet kegyesen tudomásul venni „kérem szépen.“ Tudomásul vétetik! Eljenzés! !

*) Rendes vezérórák irónok kívül másoknak és méltán volt oka elmélkedni az alispáni jelentés fölött, s az itt közölt cikk ilyen elmélkedés folyamán.

A kiállítási igazgatóság jelentése az 1896-iki ezredéves országos kiállítás előmunkálatairól.

(Folytatás.)

A magángyűjtők mindegyike készséggel adott engedélyt nem mindig hozzáférhető gyűjtemények áttanulmányozására s köztük különösen kiemelendő Wilczek János gróf, a ki a bizottsággal együtt kirándult Krenzensteini épülő kastélyába, hol fegyvergyűjteményének s egyházi régiségeinek egy részét áttanulmányozhattuk. Ugyan ő meghívta a bizottságot gyűjteménye zömének megtekintésére, mely csupa középkori tárgyakból állván, kiállításunk céljai sok becses anyagot foglalhat magában.

Tanulmányokat tett ezenkívül a bizottság az Albertinában is, melynek átkutatása (mintegy 250,000 metszetből és 16,000 kézirajzból áll) jelenlegi lajstromozási rendszere mellett hosszabb időt fog igényelni.

A bizottság közel 700 drbból álló czédula-lajstromot irt össze és hozott magával az áttanulmányozott gyűjteményekből, míg a nyilvános és magángyűjtemények egy részének átvizsgálása (Arsenal, Schloss-Ambras, Schönbrunn, Laxenburg, a bécsi egyházi kincstárak, br. Springer, Miller von Eichholz stb.) jövőre maradt.

Legujabban Ő cs. és kir. Fensége Vilmos főherczeg úr, mint a Hoch- und Deutschmeister-rend főmestere, megadni méltóztatott az engedélyt, hogy a rend birtokában levő magyar történelmi vonatkozású tárgyak a kiállítás céljaira átengedjenek.

(Folyt. köv.)

Hirdetések

A legujabb

férfiaknak

akik ifjúkori vétkek (Onanié) vagy kicsapongó élet folytán, elvesztett vagy gyengült férfierő, magömlésekben, szenvednek. A legbiztosabb hatással van az Osztrák Magyarország és franciaországban szabadalmazott gyógy készületek, (a zsebben nordható) önhasználatra a legbiztosabb sikerrel. Iratok előkelő és hírneves tanároktól. Ezekbe menő köszönő levelek ajánlják használatát

Leírásokat 10 kros levélbélyegért ingyen küld, a feltaláló és specialista,

Dr. Altmann Károly

BÉCS VII/1 Mariahilferstrasse 70.

Magyarország

teljesen független politikai napilap. Nincs lekötve senkivel szemben, nem áll sem egyeseknek, sem osztályoknak, sem érdekköröknek szolgálatában.

A „Magyarország” önzetlenül csupán egy czélt szolgál: az ország függetlenségének és önállóságának ügyét. Ez lebeg folyton szeme előtt és ennek elérésére törekszik.

A „Magyarország” mindig és mindenkiel szemben tárgyilagos és elfogulatlan. Egy mértéket ismer: az igazság mértékét, a melytől soha semmi körülmények közt el nem tér.

A „Magyarország” szerkesztőségének és kiadóhivatalának megfeszített munkája folytán az összes országos és külföldi eseményeket legelőször hozza az olvasóközönség tudomására.

A „Magyarország”-ot reggel már az ország távoleső részeiben is olvasni lehet. Hozza az az napi országgyűlést teljesen kimerítő szövegben, az az napi összes eseményeket ugy a fővárosból, mint a vidékről és a külföldről. Hozza a bel- és külföldi teljesen tiszteletdíjmentes és árfolyamokat. Naponként közöl tárczát, regényt és más érdekes közleményeket.

A ki a „Magyarország”-ot olvassa az az üzleti, társadalmi és politikai eseményekről sok helyen egy egész nappal előbb értesül, mint más lapokból.

A „Magyarország” már is 30.000 példányban forog az olvasóközönség kezében s így rövid idő alatt elérte a támogatásnak azt a mértékét, a melylyel magyar lap eddig még nem dicsekedhetett. A közönség ezen támogatását a szerkesztőség a lapnak folytonos fejlesztésére és tökéletesítésére fordítja.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Április hóra 1 frt 20 kr. (április — június) negyedévre 3 frt 50 kr,
Április — december hónapokra 10 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek postautalványon a kiadóhivatalba Budapest, Roetély-utca 2. küldendők.

Magyarország kiadóhivatala.

A mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozom ezennel, hogy az általam építettett

Metropole szállodát B u d a p e s t, Kerepesi-út 58. sz.

saját kezelésembe vettem át.

Ezen I. sz. rangú szálloda, a legujabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest legelőkelőbb helyén tűnik ki, azonkívül központi fűtéssel, felvonó-gép (Lift), villamos világítás és fürdővel el van látva és kitűnő étteremmel és kávéházzal bir.

Kiszolgálás és világítás nem számítatik fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtürekvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség megelégedését kiérdemelni és kérem az eddig irántam tanúsított bizalommal ezen új vállalatomra átruházni

kitűnő tisztelettel

PETANOVITS JÓZSEF

szálloda-tulajdonos.

COGNAC

Czuba-Durozier & Co.

francia cognagyár

PROMOTOR.

Vezetőigazgató

Ruda és Blochmann Budapest.

Nem e kovácsnál kell szemet vásárolni! ezt mondja a régi példaszó.

Ezt joggal mondhatom telepítvényemre, mert csakis egy ily nagy üzlet mint az ényém mely óriási árukészleteket készpénzen vásárol kevés költség mellett, ami csakis a vevőnek van hasznára.

Elragadó szép szövetminták magán vásárlóknak, ingyen és bérmentve. Dus tartalmú mintakönyv amilyen még nem létezik szabóknak bérmentetlen.

Öltözkekenek való kelmek

Peruven és Dosking a magas Clerus számára, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztviselői egyenruhákra, továbbá a rokkantak tűzoltók, egyenruháira, kocsiafhuzat, Loden-szövet, vízmentes vadászöltönyökre, mosósövetet utazó plédok 4—14 frtig stb.

Dicséretes, becsületes tartos tiszta gyapot szöveteket, melyek alig ütik meg a szabónak fizetett árat, ajánl.

Stikarófsky János,

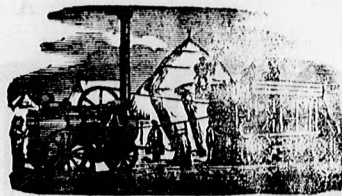
BRÜNNBEN.

(das Manchester Österreichs.)

A legnagyobb posztó-raktár fél millió értékben Szétküldés utánvét mellett.

Levelezés: Német, magyar, cseh, olasz, francia, lengyel és angol nyelven.

Összes gazdasági gépek
első rangu minőségben.

saját **hazai** gyártmány

Kedvező feltételek!

Legjutányosabb árak!

Kövendett levélcím:
Gazdasági gépgyár,
Budapest.

Gőzeséplőgépek

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gyártelep; Külső vaezi-út 7.

Ezen labdacok minden tekintetben hasonló preparátumok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkatrészekről mentek, a legnagyobb eredménnyel használják hasbetegségknél, mert vértisztító hatású és nincsen gyógyszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrását eltávolítja Czukorzottiságuk miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacoknak Pitha tanár, udvari tanácsos igen hízélgő bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacossal, 15 kr. egy tekeres ára 8 doboznak, 120 labdacossal, 1 frt.

Figyelmeztetés

Utánzatoktól óvakodjanak kéijének kizárólag Neusten-féle Erzsébet labdacsoz. csak akkor valódi ha minden dobozon törvényesen bejegyzett védjegyünk piros nyomással „SZENT LEOPOLD” Bécs a Pianka és Spiegelgasse sarkán van ellátva.

Forrástár: Bécs NEUSTEIN FR. gyógyszerháza „a szt. Lipóthoz” a Planken és Spiegelgasse sarkán.

Előfizetési felhívás!

A

PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

➔ A „Pesti Napló“ Magyarországon a legolcsóbb, legértelmesebb és legszebben kiállított napilap. ➔

Főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

Felelős szerkesztője:

ifj. Ábrányi Kornél

Barna Izidor.

A „Pesti Napló“ mint modern újság gondoskodik immár arról is, hogy olvasónői megtalálják benne az őket érdeklő közleményeket. Ebből a célból szeptember eleje óta „A tűzhely körül“ címmel minden héten rendszeres négy oldalas melléklet-tud, a melyben foglalkozik a nők társadalmi kérdésével, a divat ujításával, közöl konyha recepteket, apróságokat a kézimunkáról, a kertészetről, azon kívül tájékoztatja a vidék gazdasszonyait a budapesti piac forgalmáról és árrairól. Cikkeket közöl továbbá a gyermeknevelésről, és ápolásról, tanácsokat ad illemkérdésekben és mesél a gyermekszobának. A közlekedés és a közlekedő vállalatok: vasutak, posta, tavió, hajótársaságok hivatalnokai érdekeinek minél behatóbb gondozása végett, a Pesti Napló minden csütörtöki számát Közlekedés címen külön négy oldalas melléklet kíséri.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

A Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Napló-nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán és pontosan házhoz juttatva, az esti lap kiadása nélkül:

BEGGELI LAP:

Egész évre — — 14 frt—kr. | Negyed évre — 3 frt 50 kr.
Fél évre — — — 7 frt—kr. | Egy hónapra — 1 frt 20 kr.

Esti és reggeli lap egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre — — 18 frt—kr. | Negyed évre — 4 frt 50 kr.
Fél évre — — — 9 frt—kr. | Egy hónapra — 1 frt 60 kr.

Napokint kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

BUDAPESTEN:

Egész évre — — 18 frt—kr. | Negyed évre — 4 frt. 50 kr.
Fél évre — — — 9 frt—kr. | Egy hónapra — 1 frt. 60 kr.

VIDÉKEN:

Egész évre — 20 frt — kr. | Negyed évre — 5 frt — kr.
Fél évre — — 10 frt — kr. | Egy hónapra — 1 frt 70 kr.

➔ A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogadunk előfizetéseket. úgy, hogy ha valaki más újságot járát és a megszokott újságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára negyedévenként Budapesten 2 forinttal, vidéken 2 forint 30 krajcárral.

A Pesti Napló kiadóhivatala.
Budapest Ferenciek-tere, Bazárépület.

Gőzmalom-bérlet.

A nustári uradalomnak Nustár községében Szerémszékben az ország-út mentén fekvő, 2 gőzgéppel, 16 pár örlő kövel, 2 hengerrel ellátott gőzmalma, lak- és mellék-épületekkel f. é. ápríl hó 1-től bérbe adandó.

Megtekintendő a helyszínen.

Bérleti feltételek betekintheők a hédervári uradalom igazgatóságánál Héderváron Györmegyében, hová az ajánlatok is küldendők.

Nehéz kór

Százakra menő elismerő és köszönőlevél.

Biztos eredmény! Alapos gyógyulás a legrégebb és legnehezebb esetekben az én hírneves „Epileptikumom“ által.

Széküldések utánvét, vagy 20 márkának előleges beküldése mellett történik.

J. Eiger, specialista
BERLIN, DANZIGERSTRASSE 19.